

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор Житомирського державного
університету імені Івана Франка
_____ **проф. П. Ю. Саух**

Звіт
про роботу бібліотеки
Житомирського державного університету
імені Івана Франка
за 2016 р.

Діяльність бібліотеки Житомирського державного університету імені Івана Франка у 2016 році була спрямована на просування бібліотечних послуг у внутрішньому середовищі університету. Це вплинуло на формування пріоритетних напрямів діяльності бібліотеки, посилило вимоги до професійної підготовки та діяльності бібліотечних працівників, викликало потребу у формуванні фондів мережних локальних документів, здатних зацікавити і задовольнити потреби користувача в освітній чи науковій діяльності.

1. Організація обслуговування користувачів

Обслуговування користувачів у 2016 р. здійснювалось за такими напрямками:

- якісне інформаційно-бібліотечне забезпечення навчального, науково-дослідного і виховного процесів на основі автоматизованих технологій;
- запобігання читацької заборгованості;
- підвищення рівня обслуговування.

Бібліотечна система обслуговування налічує 5 абонементів для видачі літератури та 5 читальних залів. Загальна кількість місць для читачів у читальних залах – 234.

За звітний період кількість читачів за єдиною реєстрацією становила 9217 осіб, всіма структурними підрозділами обслуговано 17708 читачів; зафіксовано 256909 відвідувань; видано 202951 примірник документів.

На сайті бібліотеки bib@zu.edu.ua працює віртуальна довідкова служба «Запитай бібліотекаря», що виконує запити віртуальних користувачів. За 2016 року зареєстровано 56 користувачів, виконано 58 віртуальних запитів-довідок.

Бібліотекарями виконано 4096 довідок, з них 1943 тисячі тематичних довідок, заіндексовано документів УДК – 1145, ББК – 1550.

У звітному році на абонементях навчальної літератури продовжувалось освоєння електронного замовлення літератури до навчальних дисциплін. Підготовлено і надіслано 20 списків за заявленими темами (15). Через online-замовлення відбувається і визначення УДК.

Потребою часу є організація обслуговування засобами сайту бібліотеки bib@zu.edu.ua та WEB Ірбісу, звернення до яких фіксуються за допомогою Google Analytic. Кількість звернень до сайту бібліотеки становить 21562.

Важливим напрямом обслуговування є забезпечення максимальної інформованості студентів, викладачів університету щодо діяльності та пошуку інформації у вузівській бібліотеці. Формами роботи стали:

- практичні заняття з дисципліни «Основи наукових досліджень» – всього 11, присутніх 188 осіб;
- екскурсії бібліотекою зі студентами – 5, присутніх 122 особи;
- бібліотечні уроки – всього 22;
- бесіди зі студентами усіх перших курсів про структуру бібліотеки, склад фондів та ДБА бібліотеки – 78 годин;

- відбувалася популяризація фонду букіністичної літератури. Створено та розміщено на сайті бібліотеки bib@zu.edu.ua віртуальні виставки букіністичної літератури, всього 6 (75 сторінок, 61 документ). Відскановано документи для віртуальних виставок букіністичної літератури – 56 документів, 70 сторінок.
- продовжено організацію полиць буккросингу – встановлено у гуртожитках №1, 2, 3, 4.

Підтримувалися нові форми проектної діяльності, які представлені на сайті bib@zu.edu.ua:

- «Крок назустріч» – 9 інформаційних бюлетенів;
- «Радимо прочитати» – 42 книги.
- «Особливості заповнення полів бібліотечної системи «Ірбіс» – 2 бюлетені.

Надавався доступ до електронних бібліографічних ресурсів Зведеної бази даних дисертацій з питань освіти, педагогіки та психології, Зведеної бази періодичних видань ДНПБ ім. В. О. Сухомлинського.

Для поліпшення обслуговування користувачів бібліотеки велися картотеки: реєстраційна, знахідок, відмовлень, тематичні.

Новими формами роботи стали представлені на сайті віртуальні екскурсія бібліотекою та майстер-клас з користування електронним каталогом. Створено та розміщено на сайті реєстр журналів, що індексуються у БД Scopus та Web of Science.

2. Культурно-просвітницька робота

Культурно-просвітницька робота є суттєвою складовою діяльності бібліотеки, вона спрямована на популяризацію фонду та послуг бібліотеки у середовищі університету та громадськості. План культурно-просвітницької роботи представлений на сайті бібліотеки bib@zu.edu.ua як додаток до Плану роботи бібліотеки.

Поряд з традиційними тематичними виставками, відкритими переглядами, яких представлено 138 на основі 2814 документів, звичними стають віртуальні виставки, чисельність яких у 2016 році – 24, кількість представлених у них документів – 397.

Новими формами роботи стали: фотосушка «Територія гарного настрою»; бібліоспринт «Улюблений вірш»; представлення звіту про літературно-музичний вечір у вигляді слайд-шоу.

Згідно з планом роботи бібліотеки проводилися масові заходи (15), що сприяли пропагуванню та розкриттю через книгу змісту загальнолюдських цінностей, історичної, наукової та культурної спадщини.

Підтримуються традиційні та інноваційні форми культурно-просвітницької роботи. Серед них:

- літературні читання «Кохання Тараса Шевченка» та «Кохання у долі Івана Франка» – 4, всього присутніх – 106 ч.;
- презентація книги Стельниковича С. В. «Житомирсько-Вінницький регіон в умовах нацистської окупації (1941-1944)»;

- літературно-музичний вечір "Очима ти сказав мені люблю" у гуртожитку № 4;
- майстер-клас з вишивання весільного рушника – зустріч із майстринею народної творчості Прохорчук Світланою.

3. Довідково-бібліографічне та інформаційне обслуговування

Ознакою довідково-бібліографічного та інформаційного обслуговування є поєднання традиційних та інноваційних форм роботи.

Щоденно ведеться робота з організації сайту. Сайт підтримується українською, англійською та російською мовами. Відображається інформація про усі заходи, які відбуваються у бібліотеці:

- кількість анонсів – 369;
- кількість розгорнутих описів подій – 243;
- кількість фотоматеріалів до подій – 1110;
- кількість відеоматеріалів до подій – 3.

Суттєвою складовою інформаційного обслуговування стали:

- віртуальні презентації книг, створені бібліотекарями – 17 (316 слайдів; 386 документи);
- тематичні списки – 19 (158 сторінок, 859 документів);
- результати опитування користувачів сайту бібліотеки 2015 – 13 слайдів;
- списки нових надходжень – 11 (114 сторінки).

Набули подальшого розвитку бази даних (БД) різноманітної інформації:

- Електронний каталог (книги, періодичні видання, аналітичні описи статей) – введено 18364 (заг. к-сть 88539 зап.);
- Каталог дисертацій – введено 20 (заг. к-сть 272 зап.);
- Каталог авторефератів – введено 32 (заг. к-сть 206 зап.);
- Букіністичний каталог – введено 422 (заг. к-сть 1359 зап.);
- Волинь-Житомирщина – введено 68 (заг. к-сть 836 зап.);
- Каталог Брехтівської бібліотеки В.Йеске – введено 323 (заг. к-сть 523 зап.).

Новим стало створення БД журналу «Українська полоністика» – введено 286 записів.

Сформовано та розміщено на сайті бібліотеки та у локальній мережі наукового читального залу списки тем дипломних робіт за 2016 рік – 9 списків дипломних робіт (37 сторінки) – 761 тема.

На допомогу користувачам створено покажчик «Періодичні видання 2016: довідник», 5 прим., електронна і принтерна форма, які представлено на сайті bib@zu.edu.ua – 170 джерел.

Проведено комплексні інформаційні заходи: День кафедри – 18; День аспіранта – 1.

Заповнюється електронна закладка КО (книгозабезпеченість) – 722 навчальні дисципліни.

Відредаговано записи в електронному каталозі – 342 записи в

букіністичному каталозі та 255 в ЕК. Відредаговано словник в ЕК П. 10, 205, 398, 691 – додано нові поняття.

Абонентам ВРІ підготовлено і надіслано 20 списків літератури за заявленими темами (5 абонентів, тем – 15).

4. Формування фондів

Основу якісного формування фонду складає його оптимальна відповідність напрямкам навчального процесу університету. На підставі службових записок від завідувачів кафедр та аналізу фонду з урахуванням картотеки відмов проводилось комплектування та доукомплектування кафедр (11). Фонд поповнився на 3380 примірників різного виду документів.

За кошти університету фінансування бібліотеки становило: на придбання книг 68249,40 грн., на придбання періодики 85027,71 грн.; сума благодійних коштів склала 37344,00 грн.

З метою оперативного комплектування дисциплін кафедр новими виданнями, урізноманітнення фонду, інформування викладачів, студентів про новинки навчальної, наукової, художньої літератури організовувалася книжкова виставка видавництв України (1).

5. Інформатизація та автоматизація бібліотечних процесів

Відбувалось оновлення та модернізація комп'ютерної та організаційної техніки. Технічними засобами є: персональні комп'ютери – 51, у т. ч. для співробітників – 22, для користувачів – 29. З них доступ до мережі Інтернет – 45; копіювально-розмножувальна техніка: – 11, у т. ч. сканерів – 2, принтерів – 6, ксероксів – 1, багатофункціональні пристрої – 2.

Автоматизація бібліотечних процесів здійснюється на основі ліцензованого програмного продукту САБ «Ірбіс».

Здійснювалось формування локальної мережі бібліотеки:

- підтримка та активізація АРМ «Каталогізатор»;
- обслуговування електронного ч/з № 1;
- вивчення можливостей експортування/імпортування документів за допомогою АРМ «WEB».

Відбувалось оновлення та модернізація програмного забезпечення, сайту бібліотеки, комп'ютерної техніки:

- встановлено програму проєктивного захисту на комп'ютери читального залу № 1;
- заміна абсолютних адрес внутрішніх сторінок сайту та зовнішніх ресурсів “http” на “https”;
- оновлено футер сайту бібліотеки;
- створено нову БД в ЕК «Українська полоністика»;
- відредаговано базу даних дисциплін в закладці «КО» бібліотечної програми «Ірбіс»;
- відбувалось оновлення опитувальника на сайті бібліотеки;
- оновлено дизайн рубрики «Бібліографічні посібники» на сайті бібліотеки;
- здійснено заміну лічильника на сайті бібліотеки з AP Server на Google Analytics;

- створено XML карту сайту;
- оновлено дизайн сторінок «Архів» та «Ресурси» на сайті бібліотеки;
- оновлено дизайн сторінки «Дипломні роботи» на сайті бібліотеки;
- розроблено та розміщено на сайті модель структури бібліотеки;
- створено рубрику «Відеогалерея»;
- оновлено сторінку «Основи наукових досліджень» рубрики «Проекти»;
- оновлено сторінку «Періодичні видання» на сайті бібліотеки;
- оновлено форми бібліотечних сервісів «Он-лайн замовлення» та «Скринька відгуків».

Підтримувалось використання технологій WI-FI.

6. Організація і збереження книжкового фонду

З метою організації та збереження книжкових фондів у 2016 році:

- проведено 7 переобліків – абонемент № 1; читальний зал № 1; читальний зал гуртожитку № 4, бібліотека ННІ іноземної філології; кабінет педагогіки, психології та управління навчальними закладами; кабінет педагогіки, кабінет музики і хореографії з методиками викладання;
- разом з кафедрами проведена робота з фондом задля відбору морально застарілої літератури та фізично зношеної літератури, списано творів друку з інвентарних книг – 6057 прим.;
- замінено 559 загублених читачами книг;
- відбувалася ліквідація заборгованості користувачів бібліотеки – 280 осіб;
- оновлено роздільники абонементу;
- реорганізовано фонд відділу «9».

7. Методична робота

Відбувалися засідання методичної комісії бібліотеки з питань організації роботи ЕК, співпраці з Державною науково-педагогічною бібліотекою ім. В. Сухомлинського, створення електронного навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін (3 протоколи).

Здійснено методичну підтримку співробітників з основ бібліотечних знань та формування електронного каталогу – 23 особи.

Надавалися методичні консультації бібліотекарям інших навчальних закладів та установ – Житомирський агротехнічний коледж, Житомирський коледж культури і мистецтв ім. І. Огієнка, Житомирський інститут медсестринства, КЗ «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», КУ «Центральна міська лікарня» – 5 установ, 10 осіб.

Відбувалося формування електронних бібліографічних ресурсів Зведеної бази даних дисертацій з питань освіти, педагогіки та психології, Зведеної бази періодичних видань ДНПБ ім. В. О. Сухомлинського, Довідника науково-інформаційної й видавничої діяльності та основних заходів освітянських бібліотек МОН України та НАПН України та надання доступу до них. Відредаговано та надіслано до Зведеної бази даних дисертацій 33 записи; до Зведеної бази періодичних видань ДНПБ ім. В. О. Сухомлинського – 160 бібліографічних записів.

Проводилася робота з редагування записів в електронному каталозі та редагування словників в електронному каталозі.

Удосконалювалось використання локальної мережі бібліотеки – проводились заходи щодо підтримки та активізації АРМ «Каталогізатор», вивчення можливостей експортування/імпортування документів за допомогою АРМ «WEB».

Створено та надано у користування бібліотекарям інформаційно-методичні бюлетені щодо роботи в програмі Ірбіс. Проведено консультування бібліотекарів з формування гіперпосилань у бібліографічних списках (2).

Проведено майстер-клас з викладачами кафедр університету щодо роботи з ЕК – 2, всього присутніх – 25 осіб.

Новим є розроблена «Електронна книга обліку роботи працівників бібліотеки» та інструкція з її використання. Здійснено навчання з роботи у електронній книзі обліку роботи працівників бібліотеки – 22.

Бібліотеку було представлено:

- доповіддю на Науково-практичній конференції «Віртуальне бібліотечне обслуговування в контексті взаємодії бібліотеки і користувача» (18.11.2016 р., ЖНАЕУ, м. Житомир) – 1 виступ;
- статтями на Обласній науково-практичній конференції «Бібліотека – територія інтелектуальної комунікації: від витоків до сьогодення» (22.09.2016, м. Житомир) – 2 статті;
- статтею на ХІХ міжнародній науково-практичній конференції «Короленківські читання 2016» на тему «Бібліотеки, архіви, музеї: інтеграція до світового наукового та історико-культурного простору» (12.10.2016, м. Харків) – 1 стаття.

8. Бібліотечний маркетинг

Бібліотечний маркетинг був направлений на створення позитивного іміджу бібліотеки як інформаційного та культурно-просвітницького центру університету, пропагування системи інноваційних та традиційних бібліотечних послуг, вивчення інформаційних потреб та запитів користувачів, налагодження зворотного зв'язку із користувачами, розширення мережі віртуальних користувачів, налагодження взаємовигідних зв'язків із провідними бібліотечними установами, пропагування фондів бібліотеки у внутрішньому та зовнішньому середовищі, пошук партнерів для спільних проектів.

Основними напрямками стали:

- розміщення інформації про вузівську бібліотеку на сайті університету 2 новин проілюстрованих 5 фото;
- висвітлення бібліотечних подій на сайті бібліотеки: анонсування подій – 269 укр. м. та 269 рос. м.; розширений звіт про події – 243 (1110 фото) укр. м. та 243 (1110 фото) рос. м.;
- висвітлення інформації про бібліотеку в соціальних мережах: Фейсбук – 3329; Твітер – 337; Ц.укр (укр. соц. мережа) – 260;

- інформування про річний план роботи бібліотеки та звіти на сайті bib@zu.edu.ua;
- робота спільно з деканатами, дирекціями, кафедрами, студентським активом, викладачами з різноманітних питань;
- електронною поштою надіслано 2414 листів.

Проведено моніторинг інтересів користувачів бібліотеки шляхом опитування на сайті бібліотеки – 10. Створено і представлено на сайті bib@zu.edu.ua презентацію «Результати опитування користувачів бібліотеки». Проведено анкетування 583 студентів на 7 факультетах та інститутах. Отримані дані дозволили відкоригувати бібліотечні заходи та відвідати 120 груп.

9. Бібліотечний менеджмент

Своєчасно здійснено планування діяльності підрозділів бібліотеки. На цій основі розроблений, затверджений в установленому порядку і представлений на сайті бібліотеки План роботи бібліотеки Житомирського державного університету ім. І.Франка.

З метою контролю виконання плану та поточного регулювання діяльності щопонеділка відбувалися наради при директорові.

Створено зведені звіти роботи підрозділів бібліотеки за 2016 рік, на цій основі здійснено обрахування кількісних показників діяльності бібліотеки та заповнення «Таблиці основних статистичних показників діяльності бібліотеки ВНЗ України III-IV рівнів акредитації за 2016 рік» за двома формами.

Оновлено соціальний паспорт бібліотеки та посадові інструкції працівників бібліотеки.

Нове в роботі бібліотеки в 2016 році

1. Створено повнотекстову БД «Українська полоністика».
2. Здійснено посилення в електронному каталозі на повнотекстові аналоги в електронній бібліотеці.
3. Розроблена «Електронна книга обліку роботи працівників бібліотеки» та інструкція з її використання.
4. Методичні консультації бібліотекарям інших навчальних закладів та установ.
5. Розміщення на сайті реєстру журналів, що індексуються в Scopus та Web of Science.
6. Представлені на сайті віртуальні екскурсія бібліотекою та майстер-клас з користування електронним каталогом.
7. Новими формами культурно-просвітницької роботи стали: фотосушка «Територія гарного настрою»; бібліоспринт «Улюблений вірш»; слайд-шоу – представлення звіту про літературно-музичний вечір.
8. Створено XML карту сайту.
9. Створено рубрику «Відеогалерея».
10. Анкетування 583 студентів щодо обслуговування у бібліотеці.